

Valentīns Krasnogorovs

DIVBALSĪGA DZIEMSA KURLIEM

Drāma vienā daļā

(no cikla „Mazās traģēdijas”)

(«Песня на два голоса для глухих» из цикла «Маленькие трагедии»)

Valentin Krasnogorov:

<http://krasnogorov.com/>

Тел. 7-951-689-3-689 972) 53-527-4146, (972) 53-527-4142

e-mail: valentin.krasnogorov@gmail.com

Darbojošās personas:

Vīrs

Sieva

VĪRA un SIEVAS istaba. Centrā ģimenei paaugstinājums. Tas sastāv no balkus sabīdītām platām gultām. Pa labi un kreisi nogutām naktsskapīši uz kuriem cigarešu paciņas, sērkokociņu kastītes un modinātājpulsteņi. Katrā pusē pakaramie. Uz vien no tā pakārts SIEVAS halāts, uz otra – VĪRA apģērbs. Istabā sterilā tīrība un ģeometriska kārtība.

Rīts. VĪRS un SIEVA guļ gultās. Uz naktskapīša pie VĪRA gultas zvana modinātājpulkstenis. VĪRS nospiež puksteņa pogu, cenšas piecelties, bet atkal atguļas atpakaļ uz spilvena. Pēc brīža pamostas SIEVA. Abi ilgi guļ ar atvērtām acīm, raugās griestos, tad vienlaicīgi katrs no sava naktskapīša paņem cigaretes un ilgi pīpē, prims VĪRS beidzot pasaka savu pirmo frāzi.

VĪRS. Vakardien neatslēdzu modinātājam zvanu. Aizmirsu, ka šodien brīvdienas.

SIEVA turpina klusējot pīpēt. Pauze. VĪRS negribīgi turpina.

Atkal brīvdienas... (Nodzēš cigareti.) Kādi tev šodien plāni?

SIEVA. (Nodzēš cigareti.) Tu vēl gulēsi, vai man gatavot brokastis?

VĪRS. Ar mani nerēķinies – es visu dienu būšu aizņemts.

SIEVA. Es laikam ceļšos. Vienalga vairs neaizmigšu.

VĪRS. Ja, tu vēlies uzaicināt viesus, tad ierīkš brīdini, lai es paspētu aiziet.

Pauze.

SIEVA. Kādi tev šodien plāni?

VĪRS. Kapēc tu klusē? Atkal nav garstāvokļa?

SIEVA. Ņem vērā – es neiešu pie taviem radniekiem. Šodien es beidzot vēlos atpūsties.

VĪRS. Ja tu negribi ar mani sarunāties, tad arī tā pasaki.

SIEVA. Tu aplaimosi mani, kaut ar vienu vārdu, jeb es visu laiku runāšu tikai viena.

Pauze.

(Atmet segu.) Tu kā gribi, bet es ceļšos.

VĪRS. Pagaidi. (*Grib pieskārties SIEVAI, bet viņa roka satausta tukšumu. Izbrīnīts.*) Kas tas?

Sāk taustīt tukšumu starp gultām.

SIEVA. (*Paskātās uz VĪRU, ar interesi seko viņa kustībām*) Kas tev?

VĪRS neatbild.

Es tev jautāju, kas ir noticis?

VĪRS neatbild.

Tu esi kurls palicis?

VĪRS klusējot ar rokām augšā tausta gaisu.

Atbildi man beidzot!

VĪRS šoka stāvoklī apsēžas uz gultas malas.

Tu neesi saslimis?

VĪRS neatbild.

(*Satraukti.*) Tev viss kārtībā? Tu mani pazīsti?

VĪRS. Valardien tā nebija.

SIEVA. Kas es esmu? Kā mani sauc?

VĪRS. Bet varbūt, tas viss noticis jau sen?

SIEVA. (*Satraukti.*) Atbildi, tu saproti manus jautājumus? Скажи, ты понимаешь мои вопросы?

VĪRS. (*Nobijies.*) Tu runā, jeb tikai kustini lūpas?

SIEVA. (*Satraukusies.*) Dod es pataustīšu tavu pieri. (*Viņas roka pastiepa pret VĪRU, pusceļā apstājas. Izbrīnīta*) Kas tas?

VĪRS. Tu arī to ievēroji? Kā tu domās, kas te notiek?

SIEVA neatbild.

Tu dzirdi?

SIEVA neatbild. VĪRS salicis plaukstas trubiņā kliedz.

Tu mani dzirdi?

SIEVA klusējot skatās uz viņu. VĪRS paņem cigarešu paciņu, steidzīgi raksta uz tās pārus vārdus un parāda SIEVAI.

SIEVA. (Noliedzoši pakrata ar galvu) Nē, nedzirdi.

VĪRS. Tikai, tas vēl mums trūka.

VĪRS aizsviež zīmīti, sāk ložņāt pa gultu, meklējot neredzamo robežu un tajā iespējamo caurumu. SIEVA atkārtο viņa kustības. Šī spēlē gultā turpinās ilgi.

SIEVA. (*Padodas.*) Nu, nē, tas ir bezcerīgi.

VĪRS. Tieši šodien, tu pa spīti izskaties tik iekārojama.

SIEVA. Tu, kaut ko teici?

VĪRS. (*Kliedz.*) *Es tev saku: tu- šodien- izskaties...*

SIEVA māj ar galvu un rausta plecus, dod ziņu, ka viņa neko nedzird. VĪRS paņem cigarešu paciņu, raksta uz tās un rāda SIEVAI

SIEVA. Nerunā muļķības. Ne tagad.

(Raudot izkāpj no gultas un uzvel halātu)

VĪRS izlec no gultas un skrien pa istabu uz otru pusi pretim SIEVAI. Klusumā atskan sasitiena troksnis. VĪRS saķer sasisto galvu un noslīgts uz grīdas. SIEVA grib viņam palīdzēt, bet arī atsitās pret neredzamu barjeru. VĪRS pieceļas un apsēžas uz gultas malas.

VĪRS. Tūlīt, kaut ko izdomāsim.

Padomājis, VĪRS lien zem gultās tā cerot nokļūt SIEVAS pusē. SIEVA otrā pusē atkārtο viņa kustības. Drīz abi laulātie atkal izlien no gultas apakšas, katrs savā pusē. Pēc minūtes pārdomās, SIEVA izvelk no gultas apakšas saliekamās kāpnes un ātri kāpj pa tām augšā, cerot atrast neredzamajā robežā spraugu. Kāpnes sasvārstās, VĪRS steidzās viņu noturēt, bet saķer savu sasisto degunu.

SIEVA nokāpj no kāpnēm, pārvel tās uz citu vietu un atkal mēģina pārtikt neredzamo robežu. VĪRS skeptiski skatās uz notiekošo.

Izbeidz, tāpat nekas neizdosies.

SIEVA atkal pārnes kāpnes un kāpj pa tām. VĪRS ātrumā lec uz augšu pa neredzamo robežu un kliedz SIEVAI sejā.

Tas ir bezcerīgi, kā tu to nesaproti! (*Nokrīt uz grīdas.*)

SIEVA. (*Krītot no kāpnēm.*) Tas bija gaidāms. Ja, šeit būtu kaut vismazākā plaīsa, mēs viens otru dzirdētu.

VĪRS izvelk no gultas apakšas āmuru, pieliek pie neredzamās robežas kalnu un sāk sist ar spēcīgiem vēzieniem. SIEVA sēžot uz kāpnēm, vēro viņu. VĪRS uzsit pa pirkstiem, iekliedzas, nomet kalnu, aizmet āmuru, kas trāpa viņam pa kāju.

VĪRS. Ko tu uz manīm skaties? Labāk būtu palīdzējusi.

SIEVA. Ko?

VĪRS. Kur aptieciņa? (*Pastiepj savainoto roku.*)

SIEVA, pamāj ar galvu, aiziet, atgriežas turot rokās vīra darba cimds.

Kāda velna pēc man cimdi! Es lūdzu aptieciņu!

SIEVA pamāj ar galvu, palien zem gultas, paņem tur cirvi un sniedz VĪRAM.

Priekš kam man cirvis? Tu mani pavisam nesaproti? Bet labi, dod man viņu?

SIEVA aiznes cirvi uz otru pusi. VĪRS grib viņu panākt, bet atsitās ar pieri pret neredzamo robežu. No sāpēm saķer savu galvu. SIEVA pieiet pie telefona un zvana.

SIEVA. Mamma, mums ir problēmas. Nebaidies, nekas sevišķs. Starp mums ir izaugusi neredzama robeža. Hallo! Tu mani dzirdi? Paldies Dievam, es jau nobijos, ka man taga vairs neviens nedzird... Jā, robeža. Kaut kam līdzīgam vajadzēja notikt, es to jutu. Viņš mani sliktāk un sliktāk dzird un nesaprot... Es negribēju tev teikt, lai tevi neuztrauktu... Var būt tu kaut ko ieteiksi?... Diemžēl, tev taisnība. Es tā izdarīšu. Tūlīt. (*Noliek klausuli.*)

Kamēr SIEVA runāja, VĪRS uzmanīgi dodas pie gultas, izstiepis roku uz priekšu – viņam apnicis atsisties pret neredzamo robežu. Uzlīmējis plāksteri uz sasiņās vietas, viņš izvelk no gultas apakšas lauzni un stieni. Sāk ar tiem sist caurumu grīdā.

SIEVA, atver uzziņu grāmatu, mēģina kādus sazvanīt. VĪRS, tikmēr cērt caurumu. SIEVA noliek klausuli un atkal zvana.

Mamma, dzīvokļu remontētāji šodien neatbild. Šodien ir brīvdienas... Labi, es tev vēl piezvanīšu.

Sieva noliek telefonu, pagriežas pret VĪRU un ar izbrīnu ierauga, ka viņš ir pazudis. Grīda sabojāta, blakus gultai zemes kaudze un būvgružu.

Kur tu esi?

Skrien pie zemes kaudzes, bet atsitās pret neredzamās robežas, saķer galvu. No bedres parādās VĪRS, viss netīrs ar pārsējiem.

Kas tev? Kāpēc tev tik atbaidošs skats?

VĪRS. Kam tu zvanīji? Atkal mammītei? Ceru, ka viņa neatvilksies šurp?

SIEVA. Tu raki bedri?

VĪRS. Laikam, šī nolādētā neredzamā robeža ir uz augšu un leju kilometriem gara. Nebrīnīšos, ja tā šķērso arī citus dzīvokļus.

SIEVA. Cik nožēlojami, ka mans kleitu skapis ir tavā pusē. Ko man vilkt mugurā?

VĪRS. Interesanti, kā es iztikšu bez telefona.

SIEVA. Gludeklis, paldies. Ir manā pusē. Bet visa veļa – tur.

VĪRS. Es visu laiku aizmirstu, ka viņa mani nedzird.

SIEVA. Jānomierinās un viss jāapdomā.

Noguruši VĪRS un SIEVA dodas pie gultas – katrs savā pusē, apguļas, vienlaicīgi katrs ņem no sava skapīša cigaretes un ilgi pīpē.

VĪRS. Nesaprotu, kāpēc es tā sanervozējos. Kas, tad ir izmainījies? Nu nedzird, nu neatbild, kas par to? Tāpēc jau nav jālien pa sienu... beigu beigās šajā situācijā ir arī savi labumi. Tas kļūst interesanti. Savdabīgi. (*Apsēžas un skatās uz SIEVU*) Eij..!

SIEVA no skapīša paņem spoguli..

Ku-Kū!

SIEVA vēro sevi spogulī.

Skaties, skaties... Tev mana dārgā ir tāds pamuļķīgs, es pat teiktu idiotisks skats. Tu pat reiz esi tādā samīcīta, nesvaiga, nopīpējusies. Cik reizes esmu tev teicis, ka man nepatīk pīpējošas sievietes. Tu to neņēmi vērā. Tev jau manis teiktais neeksistē.

SIEVA,skatoties spogulī berzē sasisto pieri.

Beidzot tev sasita galva. Nu, kur tad tagad ir tavs nievājošais skats? Tev jau vienmēr sejas izteiksme, it kā tu zinātu manu katru nākošo vārdu, tev viss tā apnicis un tu no visa tā nogurusi. Par to visu es tev teikšu: tu par mani neko nezini. Pilnīgi neko. Pat to ka esmu pārgulējis ar tavu labāko draudzeni.

SIEVA pagriež galvu pret VĪRU. VĪRS apklust un satraukti vēro SIEVAS seju.

Tu mani beidzot sadzirdēji?

SIEVA turpina vērot VĪRU.

(Nervozi.) Saki kaut ko!

SIEVA turpina skatīties spogulī. VĪRS paņem pistoli, cenšas pieliekt pie SIEVAS auss un šauj gaisā. SIEVA nereaģē. VĪRS apmierināts aizsviež pistoli.

Jā, es ar viņu gulēju. Kāpēc? Nezinu. Prieku tas man nedeva. Es varētu tev paskaidrot, bet... *(Smagi nopūšas.)*

SIEVA. Viņš man blakus, bet tik tālu. It kā klausās mani, bet nedzird. Pie visa var pierast. Pietam, tas nav nekas jauns. Jāsaņem sevi rokās. Es pārāk nopietni pret visu attiecos. Jādzīvo vieglāk. Esmu jauna, vesela. Man ir jautri. Man ir ļoti labi. *(Sāk dziedāt.)*

VĪRS. Lūdz tāpēc es arī vienmēr klusēju, pat tad, kad ar tevi runāju. Kā ciemos, var runāt visu vakaru pietam nepasakot neko. "Labvakar. Tik slikts laiks. Ļoti interesanta filma. Trīs pret nulli. Jā. Nē. Paēdis. Paldies. Ar labu nakti." Tā mums ar tevi. Apmaiņa ar zināmām frāzēm, bet viss patiesais seifā ieslēgts.

SIEVA turpina dziedāt.

Viss, ko es tev saku, ir kā vārdu spēle, skaņas putas. Es neielaižu savā pasaulē cilvēkus, kas to nesaprot. Tev tas ir saprotams? Mani viss vārās, liesmo un sprāgst, kā dziļi vulkānos, kas paslēpts zem sniega segas, bet sajūti tikai aukstumu un bezcerību. *(Arvien drošāk.)* Bet būs brīdis, kad mana uguns izrausies brīvībā! Tad tikai sargies, dzirdi? *(Sit ar dūrēm pa neredzamo robežu)* Liesmas nokļūs visur, visu sadedzinās! Pagriez galvu, es tev to saku! Neceri, ka šī neredzamā robeža tev dos iespēju klusēt. Es tūlīt to sadauzīšu un visu tev pateikšu! Pietiek! Šoreiz es panākšu, ka tu mani uzklausīsi!

VĪRS nervozi pārvietojās gar neredzamo robežu, sit pa to ar kulakiem, spārda ar kājām, met skapīti pret to. Skapītis sabrūk detaļās. VĪRS skrien pie gultas, no gultas apakša izvelk elektrisko zāģi un sāk zāģēt neredzamo robežu. SIEVA turpina dziedāt. Pēc enerģiskas un bezjēdzīgas darbošanās VĪRS bezspēkā apsēžas un gruvešu kaudzes un slauka no pieres sviedrus.

SIEVA. *(Переставая петь.)* Nesaprotu, kā priekšā es izliekos. Es nemaz nevēlos dziedāt. Es gribu kliegt. Viss varēja būt pavisam citādāk. *(VĪRAM.)* Tu dzirdi? Ja nebūtu tevis, viss būtu bijis pavisam citādāk! Es zināju agrāk vai vēlāk, viss tā arī beigtos. Es jau sen tevi brīdināju, bet tu nevēlējies mani saprast. Bet, tagad ir par vēlu, vēlu, vēlu! Redzi pie kā esam nonākuši tavas vainas dēļ! *(Pielec.) (Bezspēcīgi sit ar kulakiem*

par neredzamo robežu.) Par negulētām naktīm! Par tavu vienaldzību! Tu dzirdi? Es tevi neieredzu! Neieredzu!

VĪRS izvelk no gultas apakšas tauri un apsēžas un būvgružu kaudzes.

VĪRS. Man taure viņu vienmēr darīja nervozu. Viņu jau viss manējais padarīja nervozu. Tagad es varēšu spēlēt mierīgi. *(Sāk spēlēt tauri.)*

SIEVA. *(Turpina raudāt.)* Ja tu par visiem šiem gadiem, kaut uz minūti pacenstos mani saprast. Ar tevi vai bez tevis – vienmēr esmu vientuļa. Tu mani nemaz nemīli! Nemaz! Tas nav tā?

VĪRS spēlē tauri.

Atsaucies, es tevi lūdzu!

VĪRS spēlē.

(Naidīgi.) Arī tagad, lai kaut ko darītu, tu aukstasinīgi ķircini mani ar savu nolādēto tauri. Zaķpastala! Atļāvās iedomāties sevi drošībā. Es tikšu vēl līdz tevim!

Sit pa neredzamo robežu ar trepēm. Kopā ar taures skaņām tas veido trokšņu haosu. Bezspēkā, SIEVA nomet kāpnes un noslīgt uz grīdas.

Cik klusi...

VĪRS turpina spēlēt.

No kurienes manī, tik daudz naida?

VĪRS. *(Pārtrauc spēlēt.)* Skaidrs ir viens: šis vājprāts nedrīkst turpināties mūžīgi. Es to nepārcietīšu.

SIEVA. Neizturams ir šis klusums. Kaut, kas jādara.

VĪRS. Kaut, kas jādara. *(Sit ar tauri pa neredzamo robežu.)* Kaut, kas jādara.. Kaut, kas jādara...

SIEVA. Bet kādreiz mums taču bija labi. Neilgi, bet bija! *(VĪRAM.)* Mums jāizlaužas vienam pie otra, un tad es pacentīšos tev visu izskaidrot. Varbūt tu mani sapratīsi... *(Sita pa neredzamo robežu āmuru, gludekli un visu to, kas pie rokas.)* Nedrīkst, nedrīkst, nedrīkst...

VĪRS. *(Turpina sist ar tauri pa sienu.)* Jāizlauž, kaut maziņš caurumiņš. Galvenais, lai tu mani sadziedētu. Tad es mēģināšu tev paskaidrot. Var būt nebūs par vēlu. Varbūt viss izmainīsies. *(Sita pa neredzamo robežu.)* Viss. Viss. Viss...

Robežas sagraušana turpinās no abām pusēm, kamēr SIEVA bezspēkā nenolaiž rokas.

SIEVA. Vai tiešām viss beidzies?

VĪRS. Nē, tik vienkārši es nepadošos.

VĪRS aizmet tauri, pieskrien pie gultas, atvelk savu gultas daļu – tā ir uz ritentiņiem,- sagriež to šķērsām uz skatuves un neprātā metās uz to, kā fanātiķis grūžot to uz neredzamo robežas pusi. SIEVA no otras puses atkārti VĪRA darbības. Pēc vairākiem spēcīgiem sitieniem gultas sadalās dēļos.

SIEVA. (*Bezcerībā.*) Nu dari, dari, kaut ko!

VĪRS paņem oranžu tīstokli pārsietu ar auklu. SIEVA bailēs kliedz.

Tu esi prātā sajucis! Apstājies!

VĪRS piesien tīstokli ar dinamītu pie taures ar paris metru garu degauklu, noliek to pie neredzamās robežas. Kamēr liesma virzās pa degauklu, VĪRS un SIEVA slēpjas istabas stūros. Nogrand sprādziens. Kad dūmi izgaist laulātie metās viens pie otra, bet vienalga ceļu viņiem šķērso neredzamā robeža. Noguruši, nokvēpuši, gružu ieskauti, stikla lauskās un mēbeļu šķembās, noklāti ar kvēpiem viņi stāv dūmu ieskauti, viens pret otru atspiedušies pie neredzamās robežas.